

Số: 15/2026/QĐST-VDS

Văn Giang, ngày 09 tháng 9 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”
TOÀ ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 4 – HƯNG YÊN

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Đinh Thị Vân Anh.

Thư ký phiên họp: Ông Lê Như Hòa - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên tham gia phiên họp: Bà Lưu Thị Cúc - Kiểm sát viên.

Ngày 09 tháng 9 năm 2026 tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 155/2026/TLST-VDS, ngày 26 tháng 6 năm 2026 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người hạn chế năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp số: 16/QĐ-VDS ngày 26 tháng 8 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- ***Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:*** Anh Đỗ Đức A, sinh năm 2001.

Địa chỉ: Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên – Có mặt.

Đối với: Bà Lê Thị C, sinh năm 1962. Địa chỉ: Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên.

- ***Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:***

+ Ông Đỗ Văn T, sinh năm 1952.

Địa chỉ: Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên.

Vắng mặt.

- ***Người làm chứng:***

+ Bà Đỗ Thị T1, sinh năm 1948.

+ Bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1956.

Cùng địa chỉ: Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên.

(Đều vắng mặt, có đơn đề nghị xin vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Tại đơn yêu cầu, B tự khai, Biên bản lấy lời khai, Biên bản họp gia đình, báo cáo của gia đình về tình hình sức khỏe, người yêu cầu giải quyết việc dân sự anh Đỗ Đức A trình bày:

Mẹ anh là bà Lê Thị C, sinh năm 1963. Địa chỉ cư trú: Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên. Mẹ anh có đăng ký kết hôn với bố anh là ông Đỗ Văn T, sinh năm 1952. Địa chỉ Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên; Bố mẹ anh có 01 con là anh (Đỗ Đức A, sinh năm 2001).

Khoảng 10 năm trước mẹ anh có biểu hiện rối loạn tâm thần, sau đó thì mẹ anh càng ngày thì biểu hiện càng tăng lên, thay đổi tính tình, ít quan hệ giao tiếp với mọi người, thường xuyên lo lắng, sợ hãi cho rằng có người muốn hại mình, bỏ độc vào thức ăn, có lúc cho rằng có người âm nhập vào. Mẹ anh hay cáu gắt, la hét chửi bới người xung quanh, ban đêm ít ngủ, ăn uống thất thường. Mẹ anh đã điều trị nhiều lần tại Bệnh viện T3 sau đó về uống thuốc tại nhà, điều trị một thời gian rồi tự ý bỏ thuốc, ở nhà thì sống hoàn toàn phụ thuộc vào gia đình. Hiện nay bệnh tiến triển mãn, tái phát đợt, bệnh ngày càng nặng lên.

Để đảm bảo quyền lợi chính đáng của mẹ anh cũng như để gia đình anh thực hiện các quyền, nghĩa vụ về dân sự. Nay anh đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên tuyên bố mẹ anh là bà Lê Thị C hạn chế năng lực hành vi dân sự và cử anh là người giám hộ cho bà C để thay mặt bà C làm mọi thủ tục pháp lý liên quan.

Tại đơn thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 24/8/2026: Anh Đỗ Đức A thay đổi yêu cầu, đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên tuyên bố mẹ tôi bà C mất năng lực hành vi dân sự và cử anh là người giám hộ cho bà C để thay mặt bà C làm mọi thủ tục pháp lý liên quan.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Đỗ Văn T trình bày:

Khoảng vào năm 2016, vợ ông có biểu hiện rối loạn tâm thần, sau đó vợ ông càng ngày thì biểu hiện càng tăng lên, thay đổi tính tình, ít quan hệ giao tiếp với mọi người, thường xuyên lo lắng, sợ hãi cho rằng có người muốn hại mình, bỏ độc vào thức ăn, có lúc cho rằng có người âm nhập vào. Bà C hay cáu gắt, la hét chửi bới người xung quanh, ban đêm ít ngủ, ăn uống thất thường.

Gia đình đã đưa bà C đi điều trị nhiều lần tại viện Tâm thần H sau đó về uống thuốc tại nhà, điều trị một thời gian rồi tự ý bỏ thuốc, ở nhà thì sống hoàn toàn phụ thuộc vào gia đình. Hiện nay bệnh tiến triển nặng, tái phát đợt, bệnh ngày càng nặng lên. Hiện nay bà C vẫn đang sống với gia đình tôi.

Để đảm bảo quyền lợi chính đáng của bà C cũng như để gia đình ông thực hiện các quyền, nghĩa vụ về dân sự đối với bà C. Nay ông đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên tuyên bố bà C mất năng lực hành vi dân sự và cử con tôi là cháu Đỗ Đức A là người giám hộ cho bà C để thay mặt bà C làm mọi thủ tục pháp lý liên quan.

- Người làm chứng gồm bà Đỗ Thị T1 và bà Nguyễn Thị L trình bày:

Các bà là hàng xóm của bà Lê Thị C, trước đây bà C là người bình thường, tuy nhiên khoảng 10 năm trở lại đây bà C có biểu hiện rối loạn tâm thần, gia đình đã đưa bà C đi điều trị ở Bệnh viện T3, nhưng không khỏi.

- Tòa án tiến hành xác minh tại địa phương, địa phương cung cấp:

Bà Lê Thị C là người có biểu hiện rối loạn tâm thần, gia đình đã đưa bà C đi điều trị tại Bệnh viện Tâm thần Hà Nội, nhưng không khỏi. Hiện nay, bà được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng.

Toà án nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 03/2026/QĐ-TA ngày 20/7/2026 trưng cầu Viện y tâm thần ương thực hiện giám định sức khỏe tâm thần đối với bà Lê Thị Cẩm . Ngày 13/8/2026, V có kế hoạch giám định đối tượng với hình thức giám định tại chỗ.

Tại kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 297/KLGD ngày

21/8/2026 của V đã kết luận: “*Tại thời điểm giám định (hiện tại) đối tượng Lê Thị C bị bệnh Tâm thành phân liệt thể di chứng; theo Phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD10), có mã bệnh là F20.5.*”

Tại thời điểm trên, đối tượng Lê Thị Cẩm M khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi”.

Tại phiên họp:

- Anh Đỗ Đức A trình bày: Anh thay đổi yêu cầu và đề nghị Toà án nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên tuyên bố mẹ anh bà C mất năng lực hành vi dân sự và cử anh là người giám hộ cho bà C để thay mặt bà C làm mọi thủ tục pháp lý liên quan.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên phát biểu ý kiến:

Về tố tụng: Quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, Thẩm phán, Thư ký phiên họp đã thực hiện đúng quy định tại khoản 1 27, 35, điểm a khoản 2 39, 363, Điều 365, Điều 366, Điều 369, Điều 377 Bộ luật tụng dân sự. Người tham gia tố tụng đã thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ tố tụng theo quy định tại Điều 361, 362, Điều 367, Điều 376 Bộ luật tụng dân sự.

Về nội dung: Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của anh Đỗ Đức A, tuyên bố bà Lê Thị C mất năng lực hành vi dân sự, đồng thời chỉ định anh Đỗ Đức A là người giám hộ của bà Lê Thị Cẩm .

Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Anh Đỗ Đức A phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định tại Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 4 - Hưng Yên nhận định:

[1]. Về tố tụng:

Anh Đỗ Đức A thay đổi yêu cầu tuyên bố bà C mất năng lực hành vi dân sự. Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tụng dân sự. Bà Lê Thị Cẩm cư T2 tại Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 4 - Hưng Yên theo quy định tại Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tụng dân sự.

Tại phiên họp, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan ông Đỗ Văn T, người làm chứng bà Đỗ Thị T1 và bà Nguyễn Thị L, đều đề nghị được vắng mặt tại phiên họp. Vì vậy, căn cứ khoản 2 Điều 367 của Bộ luật tụng dân sự, Tòa án tiến hành phiên họp vắng mặt những người tham gia tố tụng trên.

[2]. Xét yêu cầu của anh Đỗ Đức A:

Căn cứ lời khai của người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, người làm chứng, kết quả xác minh tại chính quyền địa phương và các chứng cứ khác có trong hồ sơ, thể hiện:

Bà Lê Thị C quá trình phát triển thể chất và tâm thần bình thường. Khoảng 2016, đối tượng khởi phát bệnh với biểu hiện ít giao tiếp với mọi người, lo lắng,

sợ hãi cho rằng có người muốn hại mình, bỏ độc và thức ăn, có người âm nhập vào mình, tính tình thay đổi hay cáu gắt, la hét chửi bới người xung quanh, ít ngủ, ăn uống thất thường. Gia đình nhiều lần đưa đi điều trị tại Bệnh viện T3 được đoán Rối loạn hoang tưởng dai dẳng, bệnh tái phát từng đợt, tiến triển ngày càng nặng lên. Đối tượng được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng đối với người khuyết tật thần kinh, tâm thần mức độ nặng.

Ngày 13/8/2026, V có kế hoạch giám định đối tượng với hình thức giám định tại chỗ.

Tại kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu số 297/KLGĐ ngày 21/8/2026 của V đã kết luận: *“Tại thời điểm giám định (hiện tại) đối tượng Lê Thị C bị bệnh Tâm thành phân liệt thể di chứng; theo Phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD10), có mã bệnh là F20.5.*

Tại thời điểm trên, đối tượng Lê Thị Cẩm M khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi”.

Với nội dung trên, yêu cầu của anh Đỗ Đức A và quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên về việc yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 4 Hưng Yên tuyên bố bà Đỗ Thị C1 mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ đúng quy định của pháp luật, nên cần được chấp nhận.

[3]. Về việc cử người giám hộ:

Bà Lê Thị C có chồng là ông Đỗ Văn T, có con trai là anh Đỗ Đức A. Đỗ Văn T và anh Đỗ Đức A cùng thống nhất cử anh Đỗ Đức A, sinh năm 2001 là người giám hộ cho bà Lê Thị Cẩm. Việc các đương sự thống nhất cử anh Đỗ Đức A là người giám hộ cho bà C là đúng quy định của pháp luật, nên cần được chấp nhận

Anh Đỗ Đức A có đủ các điều kiện cần thiết để thực hiện quyền, nghĩa vụ của người giám hộ. Do vậy đề nghị của Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 4 – Hưng Yên và của anh Đỗ Đức A, ông Đỗ Văn T chỉ định anh Đỗ Đức A là người giám hộ cho bà C là có căn cứ chấp nhận.

[4]. Về lệ phí: Anh Đỗ Đức A phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào:

Khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 361, Điều 362, Điều 366, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 377, Điều 378 của Bộ luật tụng dân sự;

Điều 22, Điều 51, Điều 57, Điều 58, Điều 59 của Bộ luật sự;

Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án:

1. Chấp nhận yêu cầu của anh Đỗ Đức A về việc: *“Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”* đối với bà Lê Thị C, sinh năm 1962. Địa chỉ: Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên.

Tuyên bố: Bà Lê Thị C, sinh năm 1962. Địa chỉ: Thôn N, xã N, tỉnh Hưng

Yên bị mất năng lực hành vi dân sự.

2. Cử anh Đỗ Đức A, sinh năm 2001, địa chỉ: Thôn N, xã N, tỉnh Hưng Yên là người giám hộ cho bà Lê Thị C cho đến khi có sự thay đổi khác.

Anh Đỗ Đức A có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58, 59 của Bộ luật Dân sự.

3. Về lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm: Anh Đỗ Đức A phải chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm. Được trừ vào số tiền 300.000 đồng tiền tạm ứng lệ phí anh đã nộp theo biên lai số 3484 ngày 26/6/2026 tại Thi hành án dân sự tỉnh Hưng Yên. Anh Đỗ Đức A đã nộp đủ.

3. Người yêu cầu được quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp được quyền kháng cáo Quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được niêm yết theo quy định của pháp luật.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Tòa án nhân dân tỉnh Hưng Yên;
- VKSND tỉnh Hưng Yên;
- VKSND khu vực 4 – Hưng Yên;
- Thi hành án dân sự tỉnh Hưng Yên;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ;
- .

THẨM PHÁN- CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Đinh Thị Vân Anh